

Nieuwsbrief 2015

Het is inmiddels alweer twee jaar geleden dat de Simvastatine studie van start gegaan is. Graag geven we u in deze nieuwsbrief een update over het reilen en zeilen van de studie.

UMC Groningen

Naast het UMC Utrecht, is het UMC Groningen het afgelopen jaar toegevoegd als studielocatie, zodat wij ook in het noorden van Nederland goed bereikbaar zijn voor deelnemers.

In samenwerking met psychiater dr. Robert Schoevers, psychiater dr. Wim Veling en psychiater Frank van Es, zetten Erna van 't Hag en Meike Bak zich samen in voor de Simvastatine studie. Inmiddels doen er in het UMC Groningen al 12 deelnemers mee.

Deelnemers

Sinds de start van de studie zijn in het UMC Utrecht 54 mensen gezien voor deelname. Inmiddels hebben hiervan 23 mensen de studie ook alweer afgerond, na één jaar lang studiemedicatie te hebben gebruikt. Samen met de 12 deelnemers vanuit het UMC Groningen, komt dit dus uit op een totaal aantal van 66 deelnemers.

Dit zijn fantastische aantallen en wij willen alle deelnemers hiervoor hartelijk bedanken! Ook het komende jaar blijven we zowel in Utrecht als Groningen op zoek naar nieuwe deelnemers.

Publicaties

In het afgelopen jaar hebben we een Engelstalig artikel geschreven waarin uitgelegd wordt wat de Simvastatine studie inhoudt, getiteld "*Simvastatin augmentation for recent-onset psychotic disorder: A study protocol*". In dit stuk staan alle details over de studie beschreven. In het Nederlands luidt de titel "*Simvastatine additie voor recent-ontstane psychose: een studie protocol*".

Het artikel is inmiddels gepubliceerd in een Engels tijdschrift, *BBC Clinical*, en is voor iedereen gratis te lezen op de volgende website: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214647415000859>

Hoe komen ontdekkingen tot stand? In Ware Wetenschap volgt de Volkskrant twaalf onderzoeksteams van start tot finish.

Vandaag: Utrecht en de cholesterolverlager tegen schizofrenie.

Zijn eerste psychose kreeg hij toen hij 16 jaar was en wat was dat een heftige ervaring. Hij blowde, zoals veel vrienden ook deden; maar wist hij veel dat die joints hem geen goed deden. 'Ik schrok heel erg van wat me overkwam maar dat kon me er niet van weerhouden om door te gaan met blowen. Iedere dag weer, om rust in mijn hoofd te krijgen. Na verloop van tijd lukte dat niet meer. Pas na de tweede psychose besefte ik dat ik moest stoppen.'

Nu verblijft Bart tijdelijk op A3, de gesloten afdeling van de afdeling psychiatrie van het UMC Utrecht, waar hij zich vrijwillig heeft laten opnemen. Hij is 19 jaar, het is

zijn derde opname. En de laatste, hoopt hij. Na de eerste opname keerde hij terug naar school, maar toen hij een familielid verloor en zijn vriendin het uitmaakte, ging het mis. 'Vervelende gebeurtenissen blijven mij achtervolgen.' Na een nieuwe opname herstelde hij redelijk. Hij hield alleen last van spanningen en van lichte waanbeelden en hij piekerde veel. Nu is hij terug in Utrecht, om daarvan af te komen.

Vlak voordat hij naar huis mag, zoekt studiecoördinator Marieke Begemann hem op. Bart is de eerste proefpersoon die zich heeft aangemeld voor het onderzoek dat even verderop, op de onderzoeksafdeling van hoogleraar psychiatrie Iris Sommer, wordt uitgevoerd. Daar proberen vier onderzoekers te achterhalen of simvastatine, een medicijn tegen een te hoog cholesterol, het functioneren verbetert van patiënten met een psychotische stoornis. 'Ik vind het mooi om anderen te helpen', vertelt hij, terwijl hij zichtbaar zijn gedachten ordent. 'Met mij gaat het nu weer goed immers.'

Psychotici kampen met een verlies van hersenweefsel. Foto ANP

Bart was lange tijd uniek in Utrecht, waar de werving van proefpersonen aanvankelijk moeizaam verliep. Maar die problemen zijn van de baan: de 25ste patiënt is binnen, ze zitten op 10 procent van het totaal.

De Utrechtse onderzoekers voelen zich gesteund door een recente publicatie in *The Lancet*, over het effect van simvastatine bij multiple sclerose (ms). Britse wetenschappers ontdekten dat ms-patiënten die de cholesterolverlager slikten in een jaar tijd 40 procent minder verlies hadden van hersenweefsel dan patiënten in de controle-groep. Ms wordt veroorzaakt door een ontregeld immuunsysteem en in Utrecht denken ze dat ook patiënten met een psychotische stoornis daar last van hebben. Ook zij

kampen met verlies van hersenweefsel, vertelt Begemann, en dat is gerelateerd aan hun cognitieve achteruitgang. 'Hoopgevend om te lezen dat simvastatine inderdaad hersenverlies kan verminderen.'

Bart probeert intussen zelf te ontdekken of de pil die hij 's avonds slikt enige uitwerking heeft, hoewel hij niet weet of hij het medicijn krijgt of een placebo. 'Het is hier op de afdeling goed toeven, dus dat heeft vast ook effect.' Ter controle test hij zijn concentratievermogen, dat door de psychoses een opdonder heeft gekregen. 'Ik zit nog niet op mijn oude niveau. Ik vind het lastig om een boek te lezen en de film die ik gisteren zag, vond ik moeilijk om bij te houden.'

Binnenkort gaat hij naar huis. Daarna keert hij eens per maand terug naar Utrecht, om zijn bloed te laten onderzoeken en vragen te beantwoorden. Hij heeft er vertrouwen in dat het goed blijft gaan. 'In mijn hoofd gaat het beter. Het leven is fijner geworden.'

Ellen de Visser

Een aantal maanden geleden heeft één van de deelnemers in het UMC Utrecht zijn ervaringen gedeeld met de Volkskrant. Dit artikel kunt u hierboven lezen.

Hersenscans

Aan het begin van de studie wordt, bij de deelnemers die dat willen, een hersenfoto gemaakt om de hersenen van onze deelnemers goed in kaart te kunnen brengen. De tweede hersenfoto wordt gemaakt nadat deelnemers één jaar lang studiemedicatie hebben genomen. Door voor elke deelnemer de twee hersenfoto's te vergelijken, kunnen we een beter idee krijgen wat het effect van simvastatine op de hersenen is. Vervolgens zullen we onderzoeken hoe de hersenen van deelnemers met placebo, verschillen van de deelnemers die simvastatine hebben ontvangen. Uiteindelijk hopen we mede aan de hand van deze hersenfoto's te kunnen bepalen of simvastatine daadwerkelijk een gunstig effect heeft op de hersenen. Als simvastatine er inderdaad voor kan zorgen dat het immuun systeem minder hard aan het vechten is, meer in de "rust vorm" komt, waardoor de hersenen beter worden verzorgd, dan zullen de hersenen in betere conditie zijn met als gevolg dat ook het geheugen, denkvermogen en de aandacht zullen verbeteren.

Bron: MNI152 space

In het UMC Utrecht zijn we de afgelopen tijd druk bezig geweest met het maken van de hersenfoto's. Op dit moment hebben we van bijna 50 mensen een hersenfoto gemaakt, waarvan er 4 aan de Simvastatine studie in Groningen mee doen. Van ongeveer 17 mensen die de studie hebben afgerond hebben we na een jaar nogmaals een hersenfoto kunnen maken. De hersenscanner is momenteel in onderhoud. Per februari verwachten we weer verder te kunnen gaan met het maken van hersenfoto's.

Tot zover deze nieuwsbrief. Wij willen u nogmaals hartelijk bedanken voor uw medewerking aan de Simvastatine studie. Als u vragen of opmerkingen heeft kunt u altijd contact met ons opnemen.

Hartelijke groeten van het Simvastatine team!